

варто було б залишити для ввезення високотехнологічного обладнання з-за кордону, що сприятиме розвитку лише найсучасніших напрямів науки та техніки.

Вищенаведені заходи, а також загалом розширення бази оподаткування повинне забезпечити зростання частки

податкових надходжень до бюджету, що призведе до збільшення самих доходів Державного бюджету. Варто звернути увагу на те, що на процес формування доходів Державного бюджету безпосередній вплив має стан вітчизняної ринкової економіки.

Література:

1. Бюджетний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Дяченко Я.Я. Пріоритетні напрями державного впливу на формування доходів бюджету / Я.Я. Дяченко, Л.М. Колесник, А.М. Цугунян // *Фінанси України*. – 2008. – № 7. – С. 34–52.
4. Каленський М.М. Доходи державного бюджету як дзеркало економіки держави / М.М. Каленський // *Фінанси України*. – 2006. – № 9. – С.10–17.
5. Семчик О. Доходна частина бюджету як складова Державного бюджету України / О. Семчик // *Право України*. – 2003. – № 9. – С. 68–73.

Дерлиця Андрій Юрійович, доцент кафедри фінансів Тернопільського національного економічного університету, к.е.н.

Сгорова Анна Сергіївна, студентка групи ФУМзм-51 Тернопільського національного економічного університету

ОКРЕМІ НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

Найважливішим етапом бюджетного процесу, на якому реалізуються завдання та заходи соціально-економічного розвитку держави, є виконання бюджету. Виконання місцевого бюджету має за мету забезпечити надходження доходів і фінансування видатків в межах затверджених бюджетів. У науковій літературі питання державного управління бюджетними ресурсами та проблеми організації виконання місцевих бюджетів висвітлені достатньо широко, зокрема, дослідженнями даної проблематики займалися такі науковці,

як С. Буковинський, Т. Безверхнюк, М. Гончаренко, В. Демянишин, Г. Дмитренко, О. Іваницька, О. Кириленко, І. Лопушинський, М. Миколайчук, В. Поліщук, І. Розпутенко, С. Юрій та багато інших. Проте, не зважаючи на значні здобутки науковців і практиків, у цих дослідженнях низка питань та проблем висвітлена неповністю, потребує подальшого уточнення та розвитку. Метою даного дослідження є виявлення існуючих проблем щодо ефективності управління місцевими бюджетними ресурсами та пошук шляхів оптимізації

практики виконання місцевих бюджетів в Україні.

Виконання бюджету – це одна із стадій бюджетного процесу, яка передбачає забезпечення повного і своєчасного надходження всіх доходів до конкретного місцевого бюджету та забезпечення своєчасного і безперервного фінансування запланованих бюджетних заходів, що затверджені рішенням сесії відповідної місцевої ради. Згідно зі ст. 78 Бюджетного кодексу України, виконання місцевих бюджетів забезпечують місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних рад або сільські, селищні чи міські голови [1]. Місцеві фінансові органи здійснюють загальну організацію та управління виконанням відповідного місцевого бюджету, координують діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету. Реформування практики виконання місцевих бюджетів лежить як у фінансово-економічній так і у політико-правовій площині. Вирішення даного завдання неможливе без проведення адміністративно-територіальної реформи та децентралізації владних повноважень у державі, – курсу оголошеного у процесі зміни влади в результаті перемоги Євромайдану.

Однак даний процес є досить тривалим у часі та потребує прийняття значного обсягу нормативно-правових документів. Тому доцільно здійснити ряд заходів, які дозволять вирішити найбільш болючі проблеми функціонування місцевих бюджетів уже сьогодні.

Адже дефіцит фінансових ресурсів місцевих бюджетів на виконання делегованих державою місцевому самоврядуванню повноважень склав у

2013 р. майже 30 млрд. грн. Бюджетна сфера органів місцевого самоврядування забезпечується лише на 79% від реальної потреби. На останній квартал 2013 р. (як і в 2012 р.) працівники бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, фізкультура і спорт тощо) населених пунктів не були забезпечені зарплатою, відсутні кошти на оплати комунальних послуг та розрахунки за енергоносії [2].

Однією із загроз для виконання місцевих бюджетів є також постійна практика блокування платежів з місцевих бюджетів за незахищеними статтями видатків. За таких обставин органи місцевого самоврядування позбавлені можливості розпоряджатися власними коштами для здійснення видатків на ЖКГ, благоустрій, забезпечення роботи бюджетних установ (оплата зв'язку, відряджень, пального тощо), дорожнє господарство, закупівлю товарів та послуг для забезпечення життєдіяльності громад тощо. Наслідком цього є судові позови до органів місцевого самоврядування, які передбачають стягнення значних коштів внаслідок не оплати наданих послуг.

Тому необхідно розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів і Верховної Ради проекти нормативно-правових актів, якими передбачити:

- розподіл єдиного казначейського рахунку на два рахунки з метою обліку та використання окремо коштів державного бюджету та окремо коштів місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів;

- розглянути можливість органів місцевого самоврядування обслуговуватися у комерційних банківських

установах за доходами та видатками, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів;

– здійснювати використання коштів казначейського рахунку, на якому обліковуються доходи та видатки місцевих бюджетів, для покриття дефіциту фінансових ресурсів Державного бюджету тільки на договірній основі між Міністерством фінансів та відповідними органами місцевого самоврядування;

– встановити заборону використання коштів казначейського рахунку, на якому обліковуються доходи та видатки місцевих бюджетів, для покриття тимчасових касових розривів Пенсійного фонду України;

– встановлення чітких термінів для виконання платіжних доручень місцевих бюджетів – в терміни не більше 1 операційного дня за захищеними статтями видатків та не більше 2 робочих днів за незахищеними статтями видатків;

– віднесення до переліку бюджетних правопорушень невиконання органами Державної казначейської служби

термінів проведення платежів місцевих бюджетів [3].

Доцільно також розробити та прийняти зміни до Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів, якими передбачити:

– здійснення розрахунку видатків, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, на підставі державних соціальних стандартів та нормативів, що корелюються з галузевими стандартами надання суспільних послуг та фінансовими нормативами бюджетної забезпеченості;

– оптимізацію фінансових нормативів за галузями освіти, охорони здоров'я, культури та мистецтв, соціального захисту та забезпечення, фізкультури та спорту;

– затвердження у натуральному та вартісному виразі соціальних стандартів та нормативів надання послуг закладами бюджетної сфери, штатних нормативів і типових штатів та нормативів забезпечення населення закладами соціально-культурної сфери.

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
2. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23608>.
3. Кукса І.М. Удосконалення управління бюджетними ресурсами органами державного казначейства / І.М. Кукса, Н.В. Синько // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – № 17 (171). – 2011. – С. 213–217.